

Eygnavitni eru skelkað, men mannamúgvann uttanum forðar slökkiliðnum, sum er ávegis, at koma til. Og Thich Quang Duc brennir út aftaná nakrar minuttir. Amerikanski tíðindamaðurin Malcolm Browne tók eina mynd av hendingini, ið fór sum eldur kring allan heimin í 1963

ferðarháttur sum sjálvseldáseting verður brúktur, metir Michael Biggs tæna endamálinum, tí at framferðarhátturin sendir ein sera kostnaðarmiklan boðskap til umheimin. Pínan skal vísa umheiminum, júst hvussu nógv offrið leggur í sína sök, umframt at hon skal geva viðhaldsfólki ringa samvitsku um sítt manglandi ídni fyri sökini. Offrini vóna at flyta og broyta almennu hugsanina um sína sök. Talan er sostatt í stóran mun um útroknaðar støðutakanir og ikki kensluligar ella spontanar avgerðir.

Buddistar og hinduistar fremst

Tríggir fjórðingar av tilburðunum eru at finna í India, Vietnam og Suður Korea. Michael Biggs metir, at stóri felagsnevnarin millum hesi er religiónin. Hann dugir tó ikki at siga við vissu, hvønn týðning religiónin hevur. Buddisman leggur til dómis traditionelt dent á frið og er ímóti harðskapi. Og nógvir buddistar hava greitt frámælt slíkari framferð sum eitt nú sjálvseldáseting. Harumframt eru fleiri dømi um eitt nú kristin í USA, ið eftirgjördu Thich Quang Duc, tá tey skuldu mótmæla Vietnam krígnum og amerikonskum uttanríkispolitikki. Men

Michael Biggs rør frammundir, at ein partur av frágreiðingini kann vera, at talan er um átrúnaðir, ið leggja stóran dent á tað innara, og sum í ávísan mun avnokta materialla lívið. Hann vísir á hugtakið »mentanarlig innovatió«, ið sipar til, at einstaklingar ella bólkur

ábendingar um religiøs motivir í skriv- aða tilfarinum. Tvørturímóti telur tað politiska nógv meiri. Michael Biggs hevur víst á, at fyrbrigdi er tætt knýtt at politiskum ónøgðsemi. Áhugavert er, at talan ikki neyðturviliga er um lívs- hóttandi støður hjá teimum bólkum, ið

»At so pínifullur og dramtiskur framferðarháttur sum sjálvseldáseting verður brúktur, metir Michael Biggs tæna endamálinum, tí at framferðarhátturin sendir ein sera kostnaðarmiklan boðskap til umheimin. Pínan skal vísa umheiminum, júst hvussu nógv offrið leggur í sína sök, umframt at hon skal geva viðhaldsfólki ringa samvitsku um sítt manglandi ídni fyri sökini. Offrini vóna at flyta og broyta almennu hugsanina um sína sök. Talan er sostatt í stóran mun um útroknaðar støðutakanir og ikki kensluligar ella spontanar avgerðir.«

kunnu taka elementir úr einari mentan og nýta tey selektivt til eitt nýtt politiskt endamál – hóast tað ikki beinleiðis samsvavar við uppruna týðningin. Eitt nú er traditióin fyri at brenna lík í ávísam greinum av buddismuni.

Hóast hetta finnur hann ikki nógvar

velja hesa loysnina; talan kann til dómis vera um rættuliga vanligan politiskan uppreistur. Eitt nú vóru tilburðir í samband við studenta uppreistur mótvegis politiskum útbúgvingar- avgerðum í India. Hetta gevur ábendingar um, at tilburðirnir í stóran mun

skulu bólkast saman við politiskum uppreistri, um enn av sera ógvusligum slagi.

Hendingarnar skilja seg eisini greitt frá islamistiskum sjálmorðs- bumbutilburðum. Hesar hava til endamáls at skaða onnur og fremja ótta fyri, at onnur kanska eiga tær aftaná, ímeðan sjálveldásetingar avmarkað skaðan til ein einstakan úrvaldan persón. Harnæst er ikki nóg í tilfarinum, sum gevur ábendingar um »løn aftaná deyðan«, eins og vit kenna tað frá islamistiskum álopum, sum aftur typist vátt, at talan í stóran mun er um politisk motivir.

Avleiðingarnar

Michael Biggs vísir á, at sera ymiskt er hvørja ávirkan tilburðurnir fáa. Tann fyrsti áðurnevndi tilburðurin fekk stóra politiska ávirkan og elvdi til stjórna- skifti. Ímeðan aðrir ikki fáa eins stóra ávirkan. Eitt sindur kyniskt kunnu vit kanska siga, at almenningurin verður kensluliga immunur tá eitt dramatiskt fyrbrigdi endurtekur seg ofta í fjølmiðlunum. Hóast endamálið greitt er, at vekja ógvusligar kenslir hjá hyggjarum og lesarum, við vón um at broya eina politiska støðu.